33

Q. D. B. V.

DISPUTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

ANTIMONIO

QUAM

ADSISTENTE DIVINA GRATIA

CONSENSU FACULTATIS GRATIOSÆ

PRÆSIDE

DN. ALEXANDRO CAMERARIO

MED. DOCT. THEORIÆ ATQUE PRAXEOS

PROF. PUBL. ORD.

FACULTATIS SUÆ H. T. DECANO

DOMINO PROMOTORE PRÆCEPTORE ATQUE *PATRONO*

PIE COLENDO

PRO LICENTIA

CAPESSENDI LEGITIME HONORES IN MEDICINA

SUPREMOS DOCTORALES

PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

AUCTOR

DAVIDES GEIGER, ALTHEM. ULMENSIS

AD D. XXVI. SEPTEMBR. H. LQUE C.

ANN. MDCCXXXV.

TUBINGÆ

LITTERIS ROEBELIANIS

Σ. Θ.

ANtimonium, quod *curru triumphali Baſilius Valentinus* dudum circumvexit, quod ab aliis toties jam ventilatum, ſi non exhauſtum, certe lippis ac tonſoribus notum eſt, dum in Diſputationem revoco, virgulam utique cenſoriam mereri videor, & ab omnibus explodi vereor. Sed in ſalvo res, & bona mihi cauſa eſt. Sciant enim *Lectores Benevoli*, me non ſcripturire auctoritate propria, vel pruritu juvenili me protrudere. *Statuta* potius Academica id ipſum exigunt, & Diſputationem Inauguralem a Candidato Doctoratus Medici poſtulant. Venerandus *Parens* autem, elocatæ pecuniæ rationem, atque profectuum medicorum ſpecimen abs me exſpectans, thematis elaborationem injunxit propriam.

Ecquid igitur ego juvenis, vel præſumtuoſus docere alios, vel faſtuoſus inveniſſe quidpiam novaturienti ſeculo perſuadere, ſi non potius imponere, ſuſtineam? Recularum potius mearum bene gnarus, ac tenuitatis conſcius, occaſionem modo favorabilem captare decrevi, & hoſpitio pharmacopoei, Do-

mini Gmelini, ultra triennium exceptus, Ejusdemque benevolentia ſingulari mactus, thema hoc pharmacevtico-chymicum ſelegi, bona ſpe fretus, ſicuti non ægrè fertur, ſi quando navita de ventis, de tauris narrat arator, enumerat miles vulnera, paſtor oves; Ita me quoque veniam obtenturum, ſi, quos adſtans non ſemel vidi, & manibus admotis promovi, labores pharmacevticos recenſeam, & ab his opponendi materiam conflictui litterario academico ſuppeditem. *Deus modo ducat me in veritatem!*

EST vero *Antimonium* minera quædam imperfectæ ſpeciei metallicæ, multo ſulphure prægravata. Vel, ſi prolixius deſcribi velis, *minerale* metallicum, coloris obſcuri plumbei, cum ſtriis per maſſam informem excurrentibus, concoloribus, longiuſculis, inſipidum, & inodorum; conſtans multo *ſulphure*, quod ſolare gratis fingunt chryſophili, & *regulo* metallico, fuſili quidem, ſed nec ductili, nec malleabili, imo ductilitati metallorum perfecte talium adverſiſſimo, propterea *metallis imperfectis* accenſeri, vel *minerale* ſaltim vocari ſolitum.

Datur tam *nativum* foſſile, ignis vim nondum paſſum, neque peregrinis adventitiis admixtum, quam *factitium*, ſuo loco recenſendum; utrumque vulgari, quoad uſum medicum internum integri, ex ratione non una præferendum. Quorum tamen neutri vel accenſerem, vel æquipararem ego illud, quod a *Veſuvio rejectum*, ad radices hujus deprehendit in itinere ſuo *Connor*, Anglus, quippe jam fuſionem paſſum, ſalibusque remixtum, & vomitorium, teſtantibus *Actis Erud. Lipſienſ.* A. 1694.

Rarior iſtis omnibus, proin notatu quoque dignior, eſt illa antimonii *minera* elegantiſſime *cryſtalliſata*, quam in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. A. II. O. CXXXV. deſcribit *Wurffbainius*, dicens, illam vim ignis nondum expertam, ſaxo, vel terræ nativæ ſuæ, firmiter adhuc inhærere, nec niſi cryſtallos, quaſi totidem trabes, ſpicula & fulgura, minimi digiti longitudinem æquantes, inſigni ſplen-

ſplendore, & rutilantium colorum nitore, jucundo ſpectaculo præ ſe ferre. Cui ſimilem allegat Scholiaſtes B. *Schrœckius*, atque analogam adhuc aliam recte citat ex *Miſc. Nat. Cur. A. II.* O. XXVIII. Ex quibus tamen ſimul patere poterit, quid de *antimonio* quorundam *rubro* ſentiendum ac pronunciandum ſit.

Concretum hoc, uti *metallis* varie, ſed raro admodum commode, (excepto forſan illo ejus uſu, pro depuratione ac ſeparatione auri a metallis quibuscunque aliis) *aſſociatur*; Ita cum ipſis illis ex metallifodinis paſſim eruitur, vel in & cum ſua minera effoſſum, ab adjuncto ſaxo, pyrite, aut fluoribus cryſtallinis, fuſione ſeparatur; ideoque præter *Dioſcoridis* chalcedonium, recentioribus modo nordgavium miſnico, alias utrique hungaricum & tranſylvanicum, paucis, ſemper unum alteri, præfertur.

Eliquatur, vel excoquitur, ex hac ſua minera, admodum facile, in vaſis clauſis, igne ad rutilam modo candefactionem ſufficiente, cujus vi ex olla ſuperiore majori in inferiorem, terra defoſſam, defluit. Propter *ſulphur* enim copioſum, quod *partem* fere ponderis *dimidiam* conficit, facile liquatur, & a ſaxis, quibus innatum eſt, defluens, per fundum vaſis perforatum in aliud ſubjectum cadit.

Regulina antimonii pars metallica hoc habet ſingulare, quod ſulphur, ipſi in antimonio largiſſime cohærens, promtius tamen & dimittat, & iterum recipiat, quam ullum quidem mixtum metallicum aliud. Unde profecto pendet, tam crocorum proventus adeo multiplex, quam eorundem reductio, atque dicta antimonii regeneratio facilis; nec non ejusdem in ferrum, cuprum, ſtannum, plumbum, argentum, tranſmiſſio facilis.

Servat autem *regulina* hæc antimonii ſubſtantia nihilominus adhuc *multum materiæ ſulphureæ igneſcentis*, unde in occluſo vaſe, cucurbita cum alembico, ſi igniatur, ut inhærens ipſi portio inflammabilis, libero ignis motu, non poſſit exuſta diffugere, in *flores* tota *ſublimatur*. Quando vero in pulverem tenuem contritus regulus, moderate candeſcendo, diu uſtulatur in äere libero, ut ita ſenſim exuratur igneſcens illa portio, tum tantum abeſt, ut in flores ſublimetur, ut potius in cinerem converſus, igne fortiori adhibito, in *vitrum colliqueſcat.*

Idem *regulus*, in pulverem contuſus, & cum anatica *nitri* portione mixtus, atque crucibulo candenti ingeſtus, ab hoc *accenſus* ſtatim deflagrat, &, in *album pulverem* redactus, ſalinæ portioni interſperſus manet. Sin vero maſſa, dum æſtu adhuc eſt molliuſcula, ſtatim exemta contundatur, &, *carbonum* pulvere admixto, in crucibulum priſtinum, adhuc bene candens, iterum ingeratur, ſatis promte tota maſſa *fluet*, & effuſa *regulum* exhibebit *priſtinum*, in integrum quaſi reſtitutum.

Quemadmodum *antimonium* ab *aqua regia* ſolvi ſolet totum, & ab hoc phœnomeno *ſulphur* ejus *ſolare* creditum, vel proxima hujus cum auro convenientia, vulgò non tam adſtruitur, quam fingitur; Ita ſimiliter *idem* antimonium, repetita *cum nitro* colliquatione, & cum aqua coctione, etiam tota ſua ſubſtantia reſolvitur, atque cum illo nitro in aqua penitus *colliqueſcit*.

Quod de mercurio, ex metallis ac mineralibus adeo copioſe & facile obtinendo, gloriatus olim fuit in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *A.* VII. *O.* CLXXVII. *Clauderus*, non modo non probavit atque demonſtravit Ipſe, nudo ſaltim aliorum aſſerto innixus; verum etiam de *antimonii mercurio* ſibi, *Stahlioquè*, perſuadere falſo anniſus fuit ille chymicus, qui, clyſſum antimonialem tartareum, ex nitro, tartaro & antimonio paraturus, inter flores iſtos fuſcos, inſigni copia collum & alembicum occupantes, *mercurii* quoque *vivi* atque vividi *libram ſemis* deprehendit, mirabundus quidem pro vero antimonii mercurio iſtum venditans, ſed meliora poſtmodum edoctus, cum, ex butyri atque cinnabaris antimonii coquina communi ſuperſtes iſtud ſuum antimonium veniſſe, perpenderet.

Occaſione hujus liceat, ex B. *Stahlii* tr. de *Sulphure*, commendare memorabilem *ſolutionum* atque *præcipitationum metallicarum* ſeriem ſucceſſivam:

Si *cinnabaris* partes tres, cum parte una *reguli* antimonialis, urgeantur per retortam, prodit *mercurius vivus*; Sulphur autem cum regulo dat *antimonium regeneratum*, de quo ſupra.

Hujus partibus tribus, additæ *argenti* partes duæ, & in crucibulo tecto fuſæ, dant *regulum* antimonialem; (cui tamen *argenti*

parum

parum ineſt) *argentum* vero cum *ſulphure* in ſcoriis deſuper.

Hiſce *ſcoriis* argenteis, additum *plumbi* tantundem, & ſimili modo fuſum, dat *argentum*, cum exigua *plumbi* portione, in fundo; ſcoriam vero *plumbi* deſuper.

Hæc ſcoria *plumbea*, ſi fundatur cum ſubduplo *cupri*, cadit ad fundum *plumbum*, & comparet deſuper ſcoria ſulphureo *cuprea*.

Ad hujus *cupreæ* ſcoriæ partes duas, *ferri*, atque *reguli* antimonialis, ana pars una, ſi miſceantur, fundanturque, dabunt *cuprum* regulo permixtum, & ſcoriam *ferream* deſuper.

Quam, ſi ſeparare tandem, atque ſingula ſeorſim ſiſtere deſideres; *aquam fortem* pulveriſatæ ſaltim affundas. Ita ſolvetur *antimonium*, & in fundo manebit *ſulphur* intactum, fuſco nigrum quidem, facile tamen ſublimandum, atque tum colore & floribus conſuetis compariturum.

Ad *uſum* vero multiplicem *antimonii* tranſitum ita ſenſim parans, conſiderabo illud primo in reſpectu *ad metalla*. Effectus autem, quem cum his, aut earundem mineris, concurrens antimonium, vel etiam regulina ſaltim ejus ſubſtantia, poſt prægreſſam uſtionem, edit, eſt inſignis eorum *fuſilitas*, ſed etiam ſimul admodum incommoda *volatilitas* magna, atque naſcens inde metalli *deprædatio*. Solum *aurum* eſt, quod ab ipſo utilitatem exſpectat, atque per antimonium *a metallis* aliis *ſeparatur*, fundendo illud cum inſigni ejus quantitate, ſic ut ad partem unam auri, juxta methodum communem, ſex vel octo partes antimonii velint adhiberi. Revera tamen antimonii quantitate tanta non eſt opus, ſed ſufficiunt duæ, tres, aut ad ſummum quatuor ejus partes. Ita ſubſidet aurum quidem in regulum, metallum vero quodcunque aliud, cum antimonio, ſupernatat. Auro tamen *reguli* pauxillum ſe aſſociat, quod loco pauci illius metalli, ab antimonio corroſi, ex hoc receſſit, atque adeo aurum inquinat, ut non modo *pallidum*, ſed etiam intractabile & *fragile* evaderet, niſi ab illo liberari facile poſſet.

Quemadmodum de antimonialis tam *reguli*, quam *ſul-*

phuris indole, vel *aurea*, vel *arſenicali*, vel *mercuriali*, vel *plumbea*, ac *ſalina* inſuper, tam *fixa* quam *volatili*, tam *acida*, quam *alcalina*, dudum egerunt prolixe, ſi non ad nauſeam, Chymici, atque adeo iſta omnia demum vel exponendi, vel componendi, otium fecerunt mihi, ut potius de talibus forſan adhuc ſollicitos compendii loco ablegare liceat ad *Regnum minerale Kœnigii*, atque *Menſem Decembrem Stahlii*; Ita ſuper iſtis tamen litibus fundatur tota, de antimonii, & ex antimonio præparatorum, uſu medico interno, vel tuto ac ſecuro, vel ſuſpecto ac deleterio, tantis animorum motibus olim eo usque agitatata controverſia, ut librorum frontiſpiciis inſcripta habeamus ſequentia: "*Eſt in quibusdam tanta perverſitas, ut inventis frugibus glande veſcantur.*" "*Eſt in quibusdam tanta perverſitas, ut contemtis medicamentis veneno utantur.*" "*Perverſitas eſt tanta quorundam, ut velint Frugibus repertis glande veſcier tamen. Sed major eſt perverſitas, ſalubribus Tot bene repertis malle virus ſtibii.*"

Omnia tamen iſta adeo non potuerunt impedire omnium fere tam temporum, quam ſectarum, Medicos, quo minus in uſum traxerint antimonium, ut viſi potius fuerint tanto avidius in illud involaſſe, atque tam integri, quam inde præparatorum omnis generis, uſum tanto magis multiplicaſſe, cujus proinde formulis, proceſſibus, atque encheireſibus recenſendis jam nunc me accingam.

Agmen ducat *antimonium crudum*, integrum, in ſubſtantia varie dari ſolitum. Ita ſtare primo loco poterit ejus in petiam ligati ſuſpenſio, vel largior & aperta admixtio, *in decoctis* aquoſis variis; quo modo, num aquæ atomos, & cum hiſce vires, aliquas concedat, vel non, videſis ſibimet contradicentes *L'emery* in tr. *de Antim.* atque *Bohnium* in ſuarum *Diſput. Chym. Phyſ.* quinta.

Accedant *morſuli*, ſub & a quorum uſu *Kunckelius*, juxta Cap. XXXII. ſui *Laborat. Chym.* ita fuit impinguatus, ut moleſtiam ipſi tandem excitaverit aqualiculus. Ita vero paravit iſtos:

℞. amygd·

℞. amygd. dulc. decort. ℥j.
piſtac. decort.
pinear. mundat.
carn. citri cond.
cort. citri cond.
ſpecier. imperat. aa. ʒij.
antimon. hungar. crud. opt. ten. pulv. ʒvi.
ſacch. canar. aq. cinam cyd. ſol. ℥iv.
M. F. l. a. Morſuli no. XII.

Morſuli antimoniales.

Hiſce morſulis, per aliquot tempus quotidie propinatis, curavit *Kunckelius* contracturam, & acerbiſſimos articulorum dolores, huncque effectum tribuit particulis ſulphureis, quæ aperiant, & in minutiſſimis vaſculis ſtagnantem viſcoſitatem reſolvant, acidum abſorbeant, & maſſam ſanguineam mundificent.

His ad latus poni merentur *pilulæ antifebriles*, quas in *Eph. Nat. Cur. Cent.* VI. O. XL. communicavit *Ger. Arn. de Vinquedes.*

Pilulæ antifebriles.

℞. antimon. crudi ℥*iß.*
cort. ch. chin. ʒiij.

pulveriſentur ſingula ſeorſim, & ex mixtis, cum ſyrupo cardui benedicti, fiant pilulæ, (vel pilæ potius, aut globuli,) quarum quinis, ʒij. pondere æquantibus, ſumto prius vomitorio, per novem dies mane ac veſperi ſumtis, atque vini burgundici ℥viij. ſuperpotis, febres omnis generis, maxime rebelles, atque pertinaces, certo certius abigi, atque feliciter curari, aſſeverat.

Non abſimilis conditionis eſt *pulvis* ille *bezoardicus* evporiſtus, quem pauperibus commendat *Carolus*, *in ſeiner Armen Apothec,* & pretioſiſſimis, etiam gemmatis, parum, vel nihil, viribus cedere contendit:

Pulvis Bezoardicus.

℞. Cinnab. nativ. (cur vero non factitiæ?)
Lumbric. terreſtr. ppt. aa. ʒj.
antimon. crudi ʒij.
conchar. ppt. ℥ß.

M. D.

Nomi-

Nomine autem, ſi vel maxime non antimonio integro, aut viribus, (quas tamen ego necdum exploravi, ſuo forſan tempore tentandas) convenit ille *Lapis Bezoar mineralis Grimmii*, quem inter alia experimenta *Eph. Nat. Cur. Decur.* II. *A.* VII. *O.* CCXXIII. ſeq. in modum parare docet: " Sulphuri antimonii „ cum ſale tartari, vel alio alcali extracto, & ſiccato, ſi nitri ſpiri- „ tus infundatur tam diu, donec non ebulliat amplius, poſteaque „ exſiccetur, abit in lapidem, qui in omnes formas fundi poteſt „ pro lubitu, lapidem bezoar orientalem exacte repræſentans, ei- „ dem pulveriſatus quoque tam ſimilis, ut non immerito lapis be- zoar mineralis vocari poſſit.„

Lapis Bezoar mineralis.

Et quid obſtat, quo minus ſubjungamus *pulverem purgantem*, *Bontekoe* olim familiarem, quem parare ſolitus Ille fuerat ex antimonio crudo, tartaro & ſcammonio.

Pulvis purgans.

Nunc ad alia ex antimonio parari ſolita, vel nullo, vel arbitrario ſaltem ordine proponenda. Eſto primo antimonii acetum.

℞. Antimonii crudi ſtriati q. v.

Acetum antimonii.

redigatur in ſubtiliſſimum *alcohol*, *exponatur* in patina plana, menſibus Junio & Julio, *aëri libero*, horis veſpertinis, ut nocturnum rorem poſſit recipere, de *die* vero optime *occludatur*, & in loco frigido reponatur, continuando per dies octo. Hæc materia impraegnata *lentæ digeſtioni* committatur *balneo mariæ*, ſic *eſſentiam* præbebit ſubtiliſſimam. In Alchymia valde commendatur hoc acetum, quoniam ſine ulla perturbatione *animas metallorum* & mineralium *extrahit*. Valet etiam adverſus *morbos* fixiores, v. gr. epilepſiam, paralyſin, podagram.

℞. Antimon. crudi
nitri optimi
ſulphuris commun. aa. q. v.

Acetum antimonii compoſitum.

Redigantur ſingula ſeorſim in *pulverem*, qui cribretur, & miſceatur, tum ſit in ignem impoſita *retorta tubulata*, applicato *recipiente* amplo vitreo, cum pauxillo aquæ congruæ. Sit autem junctura recipientis cum retorta leviter tantum clauſa. Tum in retortam

tortam ignitam *ingeratur* cochlear prædicti pulveris, ſtatimque claudatur tubulus operculo. Sic in momento materia *incendetur*, propellenturque cum impetu nubes in recipiens. Ceſſante vapore ingeratur novum cochlear ejusdem materiæ, continueturque operatio, donec omnis materia ingeſta ſit. Sic tandem in retorta, aquæ prius inſipidæ admixtus, reperietur *liquor* acidiſſimus, qui, recipiente moto, & hinc inde eloto, auferatur, & filtratus uſui ſervetur.

Salutare habetur in *febribus* plerisque bilioſis & ardentibus, ſiquidem ſal acre bilis, ſulphurque indomitum, figit ac coërcet, præterea *appetitum*, ob lympham gaſtricam viſcoſiorem, aut oleoſo magmate coinquinatam, torpidum *excitare* valet; nec minus mucilagines viſcidas tartareasve alias viſcera oppilantes incidit & attenuat, in *obſtructionibus* hypochondriacis reſerandis eapropter utiliſſimus. Doſis ſunt aliquot *guttæ*, in convenienti liquore, vel Julepo.

Breviſſima vero via *clyſſum antimonii* parandi eſt, ſi antimonii pulveriſati duæ partes, una vero olei vitrioli, invicem digerantur, poſteaque deſtillentur, dant clyſſum, ſimulque ſulphur copioſum inflammabile, in flores facile ſublimandum. Clyſſus & Sulphur Antimonii.

Poteſt autem ex antimonio ſulphur verum, inflammabile, juxta cum floribus fixis, obtineri etiam illo modo, quem L'emery in ſuo curſu chymico, & Tachenius in Hippocr. chym. communicarunt, quamvis labor hic magis ad præcipitationes, quam ad ſublimationes pertineat:

℞. antimonii partem unam, Aliud Antimonii ſulphur.
aquæ regiæ, ex ſale communi
& aqua forti paratæ, part. IV. vel VI.

ſolv. in cucurbita igne arenæ, ſic oritur ebullitio, & liquor impetratur lacteus, quando autem nullæ antimonii miculæ amplius apparent, & ſolutum adhuc calet, aqua multa affuſa præcipitabitur ſulphur in globis & granis, & impetrabitur inſuper magiſterium

 album,

album, ſive antimonium diaphoreticum ſine igne, quibusdam ceruſſa antimonii, vel magiſterium antimonii diaphoretici dictum. Bina hæc remedia ſunt diaphoretica.

Flores antimonii. Flores antimonii parantur modo potiſſimum duplici. Vel enim primo *cucurbita* terrea *tubulata* furno ita adaptatur, ut carbonum ignis illam attingere poſſit, ſuperimpoſitis tribus, vel quatuor, *ſublimatoriis*, quorum ſupremum exiguo foramine tubulum de ſe exporrigat; tunc vero, ubi cucurbita moderate calefacta fuerit, injicitur *paulatim*, per *tubulum* ejusdem *lateralem*, antimonii pulveriſati tantillum, &, ſubminiſtrato convenienti ignis moderamine, flores ſublimantur egregii. Vel ſecundo accipiuntur *ollæ* aliquot, ſcilicet tres, vel quatuor, quæ, in fundo amplo foramine excavatæ, ſibi *invicem committuntur*, & furno anemio carbones ignitos continenti decenter adaptantur, tuncque repetitis vicibus per ſupremum ollæ foramen antimonium pulveriſatum injicitur, & mox in altum elevabuntur flores, lateribus ollarum adhæſuri.

Ceterum uſus florum antimonii vulgatorum internus non ſatis tutus videtur, propter atrocitatem, quam ſulphur antimonii, hic liberum exiſtens, exſerere ſolet in purgatione nimia ἄνω καὶ κάτω producta, ut adeo non niſi ſumme robuſtis ad gr. ij. vel iij. in conſerva roſarum exhiberi debeant. Quare correctione opus habent, quam deſcribit Joh. Schrœderus Pharmacop. Medic. Chymic. L. III. Cap. XVII.

Flores antimonii rubri ſic parabis:

℞. Antimonii crudi
ſalis ammoniac. aa. ℥iv.

Flores antimonii rubri. Terantur ſeorſim ſingula, cribrentur & miſceantur, fiatque mixti hujus *ſublimatio* ex *cucurbita* terrea in igne aperto, applicato *capitello vitreo*, quamdiu aliquid adſcendet in capitellum. *Removeantur* flores ex capitello refrigerato aqua pura, effundantur in ollulam puram; atque aqua pura aliquoties *edulcorentur*, ut ſcilicet auferatur ſal ammoniacum, aquæ omnes rubræ filtrentur per chartam, ut & ipſi flores; ſic in filtro relinquetur maſſa rubra, quæ lente *exſiccari* debet in *pulverem* rubicundiſſimum, qui inſipidus eſt, & conſtituit flores antimonii rubros.

Vires ex parte ſunt *diaphoretica*; nam in totum *inflammabiles* ſunt, ſulphure antimonii conſtantes: partim quoque *vomitum* & *ſeceſſum* movent. Conducunt graviſſimis morbis, maniæ, melancholiæ, aliisque capitis affectibus; *Doſi* gr. iij.

Ex prædicto ſublimato, vel floribus, per ſolutionem & coctionem in aqua pluvia, atque præcipitationem ſubſequam cum aceto deſtillato, paratur Tinctura antimonii ſicca Grammanni, cujus tria grana purgant. Si vero hoc ſulphur oleo quodam æthereo diſſolvitur, paratur balſamum antimonii. Tinctura antimonii ſicca. Balſamum antimonii.

Porro recipe de his floribus q. v. eisque affunde menſtruum *ex vini* & *urinæ ſpirit.* dephlegmat. ana compoſitum, ſtent ſimul in digeſtione, quousque flores in menſtruo prædicto ſint ſoluti. Inſtituatur *deſtillatio* ex retorta, leni primo igne, ſic enim tranſibit vini ſpiritus, poſtmodum augeatur ignis, & ſubſequetur *quinta eſſentia* antimonii, ſub forma *olei* rubicundi, fragrantis odoris. Quinta Eſſentia antim.

Demum rec. florum antimonii rubrorum ℥j. nitri puriſs. ℥ij. miſceantur exacte, & in crucibulo ignito inſtituatur *detonatio*, materiam ſucceſſive ingerendo; ſic tandem habebitur & relinquetur *maſſa alba*, quæ, mollis adhuc, auferenda ex crucibulo, & refrigerata aliquoties *edulcoranda* aqua pura. Tum ſiccetur in pulverem, qui ſervetur uſui. *Vires*: Eſt inſigne diaphoreticum, & ſpecificum in febribus, tam continuis, quam intermittentibus, tam acutis, quam chronicis, Helmontio inprimis celebratum. Sulphur Antimonii fixum. ſ. Diaphoreticum Helmont.

Jam ad *Cinnabarim*, & quod cum ipſa ſimul conficitur, *Butyrum Antimonii.*

℞. Antim. nitid. ſplend. vel ejusdem mineræ ℔ii.
mercurii ſublimati corroſivi ℔ij.

trita in pulverem, *miſceantur* in mortario lapideo, & indantur *retortæ* vitreæ, collo ampliori præditæ, tunc per aliquot dies in *cella* humida relinquantur, fiatque ex arena, aut igne aperto, *deſtillatio*, *igne* primo *leni*, donec butyrum aſcendere incipiat, dein *aucto*, procedit oleum in frigido concreſcens, quod carbone candente circa collum retortæ admoto, in recipiens propelli debet. Eodem autem exſtillare ceſſante, *removeatur* excipulum, vitrumque Cinnabaris & Butyrum Antimonii.

que aliud collo retortæ arctiſſime applicetur, ignisque paulatim *intendatur*, ut aliquid de cinnabarina ſubſtantia in *collum retortæ* etiam *ſublimetur*. Finita hac deſtillatione ſublimata cinnabaris *eximatur*, & procedatur porro, miſcendo cinnabarim cum *pulvere nigro*, collo retortæ qui adhæret, ut adhuc ſemel prædicto modo ſublimetur per ſe in vitro puro, donec plane ſanguinei coloris evadat.

Rectificatio cinnabar. antimonii.

Vires : Cinnabaris antimonii medicamentum exiſtit interne longe nobiliſſimum, abſorbens, reſolvens, paregoricum, antispasmodicum, nervoſo generi amiciſſimum, eoque nomine in epilepſia, vertigine, tuſſi, aſthmate, doloribus arthriticis vagis, ſcorbuticis, & affectibus uterinis, apprime laudabile. *Doſis* a gr. ij. ad gr. xv.

Chaos mercurii.

Soluta hæc cinnabaris in *ſpiritu ſalis* communis, demumque deſtillata ex retorta, ad ſiccitatem, præbet pulverem albiſſimum, qui *chaos mercurii* vocatur.

Ex eadem hac cinnabari antimonii *panaceam* ejus parare docent ſeq. in modum:

℞. Cinnabaris antimonii q. v.

Panacea cinnabar. antimon.

conteratur in *pulverem* tenuem, eique affundatur *aqua* pluvialis, ad eminentiam trium digitorum transverſorum, coquatur in fictili vitreato. Ita enim adſcendet in aquæ ſuperficiem cremor, aut quaſi *flos tenuis*, quem caute cum cochleari argenteo auferre, & exſiccare, poſtmodum affundere ſufficientem quantitatem *alcohol vini*, & hoc deſuper accendere poteris.

Vires : exhibetur hæc panacea tanquam ſpecificum in epilepſia, cum raſura ungularum alcis, & cranii humani. Doſis a gr. iv. ad x.

Eandem panaceam *Anwaldus* ita parare ſolitus fuit:

Alia præparatio ejusdem panaceæ.

℞. Cinnabaris antimonii rectificatæ quantum velis, hanc contere in alcohol, eique affunde *oleum vitrioli*, ad eminentiam digiti unius; ſpatula lignea bene incorporatum evapora, in igne aperto, ex retorta loricata. *De novo* eandem quantitatem olei vitrioli affunde, & evapora ut prius; Et hanc operationem *tertia vice* repete. Hoc peracto, affunde *alcohol vini*, ad eminentiam digitorum trium transverſorum, ſtent in digeſtione per horas

ras

ras xij. Poſtmodum per deſtillationem *alcohol vini* ad ſiccitatem *aufer*, & parata erit panacea. Doſis a gr. ij. usque ad gr. x.

Vires: exhibetur ſpecifice in epilepſia; inſuper in morbo gallico; in hydrope; in ſcorbuto inveterato. Medicamentum eſt potiſſimum obſtructiones corporis humani tollens, ac proinde in morbis chronicis ſummo ægrorum fructu exhiberi poteſt.

Butyrum vero *Antimonii* ſeorſim etiam hoc modo poterit confici:

℞. Salis communis decrepit: | Aliud Antimonii Butyrum.
Antimon. ſtriati aa ℔j.
Vitrioli ad albedin. calcin. ℥iv.

conterantur & exacte inter ſe *miſceantur*, dein tantiſper aqua *humectentur*, & ita per aliquot dies relinquantur, ut *ſalia* acida *ſolvantur*, & antimonium rodendo aggrediantur, cum, juxta chymicorum canonem, ſalia magis & melius agant ſoluta, poſtea injiciantur *retortæ* vitreæ, collo ampliori præditæ, ac demum igni arenæ deſtillatorio committantur, appoſito excipulo idoneo; ita egredietur liquor viſcoſus ac gravis, qui *glaciei* inſtar *collo* retortæ extra fornacem prominenti adhæret, admota autem pruna candente inſtar butyri *liqueſcit*, & in excipulum delabitur. Apparet vero, Butyrum hoc antimonii, ut prius in præparatione cinnabaris acquiſitum, eſſe ſubſtantiam antimonii regulinam, a particulis ſalinis acidis corroſam, ac demum ab igne colliquatam, adeoque pro antimonii ſobole habendam.

Vires: Butyrum hoc *cauſticum* eſt inſigne: metalla diſſolvit, excreſcentias carnis abſumit, ulcerum erodentium malignitatem corrigit; ſedulam vero requirens manum. Cum plumaceolo pars affecta leniter inungitur, vel ulcus ſerpens circumducitur, ne ulterius ſerpere poſſit. Rarioris uſus eſt per ſe, interni nunquam.

℞. butyri antimonii q. v. | Rectificatio Butyri antimonii.

imponatur retortæ vitreæ, & per gradus deſtilletur, donec omne butyrum candidum & clarum adſcenderit.

Ex hoc butyro antimonii paratur *Bezoardicum minerale* ſeq. in modum:

℞. butyri

℞. butyri antimon. rectif. ℥iv.

Bezoardicum minerale

infunde cucurbitæ ſub camino collocatæ, & inſtilla guttatim ſpiritus nitri ℥viij. Obſervabis tunc *effervefcentiam* inſignem ſuboriri, & *fumos* rubentes ac quaſi igneos aſſurgere, a quibus tibi *caveas* velim. Jam vero ubi ſpiritum nitri omnem *ſucceſſivis vicibus* inſtillaveris, & fumi ceſſaverint, impone cucurbitam arenæ, applicato l. a. *alembico* roſtrato, juncturisque bene clauſis, affuſum *humidum* omne rurſus evoca, & *abſtrahe* in excipulum; deinde igne extincto, ac vaſis refrigeratis, liquorem ſemel abſtractum denuo materiæ in cucurbita remanenti, ex flavo albicanti, ſiccæ, *affunde*, & ita *bis* vel *ter cohoba*, additis ſemper ℥ij recentis *ſpiritus nitri*, ac adhibito ultimo *igne intenſiori*. His peractis *materiam ſiccam* in cucurbita relictam *exime*, & tritam novæ cucurbitæ inde, poſt *ſpiritum* rectificatum *vini*, ad eminentiam duorum aut trium digitorum, ſuperaffunde, hincque abſtrahe, tandem ſuperſtitem materiam in *crucibulo* ſupra carbones colloca, ut aliquantiſper *igneſcat*, mox cum *aqua* deſtillata pluviali *edulcora*, ac demum exſicca, ſic paratum habebis bezoardicum minerale.

Vires: Dicitur Helmontio remedium magnorum morborum, inſigne diaphoreticum, unde etiam in peſte, febribus malignis, lue venerea, ſingulisque aliis morbis per ſudorem curabilibus, prodeſt. Doſis a gr. iij. ad ſcrupulum unum.

Aliud compendioſius.

Ad hæc autem notari meretur, bezoardicum hoc minerale etiam *via ſicca* parari poſſe, ſi mercurius vitæ, probe ſiccatus, cum triplo nitri, *detonationi* & *calcinationi* ſubjiciatur, ut moleculæ mercuriales noxiæ abigantur.

Paratur autem, ex eodem illo antimonii butyro, etiam *mercurius vitæ*, aliis quandoque mercurius *mortis factus*, ſeq. modo:

℞. butyri antimonii q. p.

Mercurius vitæ.

effundatur hoc ſenſim in vitrum *aqua* pura repletum, & ſtatim *præcipitabitur* materia alba ad fundum vitri, reponatur vitrum ad quietem, per horam dimidiam, vel donec aqua facta ſit limpida; tum aquam limpidam decanta, eamque una cum ſequentibus ſerva. *Materiam* vero relictam aliquoties nova aqua pura *edulcora*, & tum

tum ſicca in pulverem album, qui eſt ipſe mercurius vitæ dictus, ex antimonii regulo conſtans, brevi redigendus *fuſione* in *vitrum* pellucidum, quod vulgo *ſuccinum antimonii* dicitur. Succinum Antimonii.

Hæc *aqua*, ad mercurii vitæ præparationem adhibita, ſi per retortam a phlegmate abſtrahatur, dat *ſpiritum* ita dictum *vitrioli philoſophicum*. Vitrioli Spiritus philoſophicus.

Nunc ad *Hepar Antimonii*, cujus hic eſt proceſſus:

℞. Antimon. crud. optim. pulv.
Nitri optim. pulv. aa ℔j.

Miſceantur exacte, & *detonentur* in mortario ferreo. Sic tota maſſa abit in unam glebam pruneam, ſimilem parenchymati hepatis animalium; quod nomen a chymicis, ob ſimilitudinem iſtam, reportavit. Antimonii Hepar.

Uſus: Adhibetur pro univerſali ſanguinis depuratorio, & equorum panacea.

Ex hoc Hepate jam facile eſt, parare *Crocum Antimonii*.

℞. Hepatis antimonii q. v.

ſubtiliſſime pulveriſa, cribra, &, affuſa *aquæ* puræ quantitate ſufficiente, in olla munda *coque*, hanc *decanta*, & *affunde* novam aquam puram, repone iterum ad quietem, donec aqua fiat limpida; tum *iterum* decanta aquam, iterumque *bis* aut *ter* novam affunde, tunc per chartam *filtra*, & relinquetur in ea materia rubra, quæ exſiccata abit in *pulverem rubicundum*, qui vocatur crocus metallorum. Antimonii Crocus

Vires: Eſt inſigne *purgans* bilioſorum humorum, tam per *vomitum*, quam per *ſeceſſum*. Præferendum veterum adeo decantato helleboro, quem olim Inſula Anticyra proferebat.

Digeſtus, & *coctus*, cum aqua quadam ophthalmica, ut remedium in principio catarrhactæ laudatur, *Aquam Epheſinam Wedelii* adæquans.

Tutiſſimum eſt *Oxyſaccharum emeticum*, quod conficitur ex croci metallorum ʒiij. per triduum infundendo in *aceti* communis ℥x. in loco calido, ſæpius liquorem affuſum agitando, *filtrando*, ana *ſacchari* addendo, demum *eſſentiæ papaveris erratici* ʒj. tingendo. Sic paratum eſt medicamentum, cujus guttæ iij. infanti trimeſtri, adultis autem ʒij. vel iij. exhiberi poterunt. Oxyſaccharum emeticum.

C Cetero-

Aqua benedicti Rulandi.

Ceterum celebratiſſima eſt *Aqua Benedicta Rulandi*, quæ conficitur ex croci metallorum ℥j. vini, vel aquæ cardui benedicti ℔ij. infundendo, mixta in vitro clauſo, lento calore, per duos vel tres dies digerendo, poſtea colaturam uſui ſervando, cujus ℥ſ. vel ℥j. pro doſi porrigi ſolet.

De reliquo, cum crocus metallorum *Tartaro Emetico* conficiendo etiam inſerviat, hujus deſcriptionem nunc adjicimus.

Tartarus emeticus

℞. Croci metallorum, cryſtallorum tartari aa. uncias tres; redigantur in pulverem, dein exacte in olla miſceantur, mixtis affunde *aquæ* fontanæ puræ menſur. unam, cum dimidia, poſt eousque *coque*, donec cryſtallis tartari exacte ſolutis, aqua ſubrubra in ſuperficie *cuticulam* ſtellulis nitentem exhibeat; hac conſpecta ſolutionem adhuc *calentem filtra*, ſic in fundo & lateribus *cryſtalli* concreſcent, tartarum emeticum conſtituentes. Ab illis igitur prima vice concretis *liquorem* decanta, ac cum *remanentia* in filtro hærente *commiſce*, tuncque coctionem & filtrationem *repete*, usque dum omnes cryſtallos ex voto collegeris.

Vires prolixe recenſet *Aadrianus a Mynſicht*, *Armament. med. chym.* ſ. 1. purgat per ſuperiora & inferiora, præcipue humores bilioſos; doſis a gr. j. ad gr. iv.

Frequentioris autem & largioris uſus eſt *Antimonium diaphoreticum*, ad quod proin conficiendum jam nunc pergemus.

℞. Antimonii ſtriati pulveriſat. p. j.
Nitri contus. p. iij.

Antimonium diaphoreticum.

miſce, immitte ſpatula in crucibulum ignitum *ſucceſſive*, ſic orietur ſtrepitus, ſulphuris incendium, & *detonatio*. Ignis hic *non* debet eſſe fuſorius, *ſed* calcinatorius. *Fortiori* enim *igne* adhibito, antimonium mutatur in *ſcorias regulinas*, & ita pro diaphoretico *emeticum* paratur. Finito incendio, *maſſa*, quæ inſtar *pultis* eſſe debet, *injicitur* ſucceſſive in vas quoddam terreum, *aqua* tepida repletum, ita *nitrum* diſſolvitur, & *calx* in pulverem ſubtiliſſimum reſolvitur. Hæc calx porro aqua *edulcoratur*, & mediante agitatione (*durchs ſchlæmmen*) a partibus craſſioribus *ſeparatur*, tandemque ſiccatur.

Vires:

Vires : Eſt blandiſſimum aliquod alcali, quod acidos humores mire abſorbet, eorumque acrimoniam temperat & leniter præcipitat. Hinc multorum & magnorum morborum eſt remedium : reddit humores fluidos, & a ſe invicem ſeparat coagulatos, eos volatiliſat, atque, ut per poros expelli poſſint, aptos reddit, unde vulgo dicitur diaphoreticum, lithontripticum, febrifugum, & feliciter diſſolvit ſanguinem coagulatum, atque ſic mumiæ & ſpermatis ceti vicem ſupplet. *Acuatum alcali fixo* plantarum, & ſtimulatum *ſcammonio*, fit ſpecificum in quartana, in obſtructionibus diuturnis, cujus exemplum habemus in illo celebri pulvere *Comitis* de *Warwich*. Doſis antimonii diaphor. a ſcrupul. dimid. ad integrum.

Aqua decantata, nitro imprægnata, evaporata ad cuticulam, ſuppeditat *Nitrum Antimoniatum*. Nitrum antimoniatum.

Si vero hæc aqua *coctione* & reiterata *cryſtalliſatione* tandem ita oleoſa reddita fuit, ut in cryſtallos abire non valeat amplius, *aceto* deſtillato *præcipitari* poteſt ; Sic impetratur *Materia Perlata*, quæ partim terra nitrata, partim ſubtiliſſima, & ab alcali nitri ſoluta, pars regulina antimonii eſt, remedium non contemnendum, abſorbens, temperans, atque aperiens; convenit in doſi cum antimonio diaphoretico. Materia perlata.

Simili modo *reguli* antimonii omnes, cum *triplo nitri* mixti, & *calcinati*, antimonium diaphoreticum regulinum ſuppeditant. Antimon. diaphor. regulinum.

Si *nitrum antimoniatum* funditur, atque carbonibus *figitur*, ſal rubicundum ex eo in *aqua ſolvitur*, & cum *ſpiritu vitrioli præcipitatur*, tunc acquiritur *ſulphur antimonii.* Manifeſto argumento, nitrum antimoniatum nitro depurato, uti a multis fit, non poſſe ſubſtitui. Sulphur ex nitro antimoniato.

De alia ſulphuris antimonii diaphoretici productione ex nitro antimoniato videri meretur Stiſſerius Cap. II. Spec. III. Laboratorii Chemici Julii.

Sed, miſſis tandem iſtis, nunc ad *Antimonii Regulum*, & ex hoc parari ſolita.

 ℞. Antimo-

Regulus antimonii ſimplex.

℞. antimon. crud.
tartari crud. aa unc. vj.
nitri unc. v.

Miſce fiat l. a. regulus, vulgo ſimplex dictus.

Martialis.

℞. Clavicularum equorum lib. j.

in crucibulo *candefactis ſucceſſive* injiciantur antimonii optimi libr. ij. optime *fuſis* addatur nitri lib. ß, cinerum clavell. unc. viij. Igne ſatis forti *calcinentur*, ut inſtar *aquæ fluant*; poſtea in conum fuſorium ſevo illitum effundantur, latera fuſorii malleolo percutiendo, ut regulus fundum petat. Cum refrigeratus fuerit regulus, ſeparandus a ſcoriis.

Medicinalis.

℞. antimonii crudi unc. xv.
ſalis culinar. unc. viij.
tartari unc. iij.

pulveriſata miſceantur, & optime *fundantur* in crucibulo; peracta fuſione refrigeſcant, atque ſcoriæ a *regulo* ſeparentur, *regulus* friabilis pulveriſetur, &, *aqua edulcoratus*, uſui ſervetur.

Vires: In febribus intermittentibus, ſcabie, aliisque cutis vitiis, adhibetur. Doſis a ſcrup. ß. ad ſcrup. j.

Jovialis.

℞. Reguli antimonii ſimpl. unc. j.

fluat in crucibulo, injiciatur ſtanni anglici unc. ß. Demum effundatur maſſa in fuſorium.

Lunaris.

℞. Reguli antimon. ſimpl. unc. iv.
argenti cupell. raſpat. unc. j.

Miſceantur, & fluant in crucibulo, tum effundatur maſſa in fuſorium.

Solaris.

℞. Reguli antim. ſimpl. unc. iv.
auri foliati unc. j.

miſceantur, & ſucceſſive, ac moderate, fluant, dein effundatur maſſa in fuſorium.

Cupreus.

℞. Reguli antim. ſimpl. unc. iv.
limat cupri unc. ij.

miſceantur, & fluant in crucibulo, adjecta, ad fuſionem promovendam, nitri quant. ſuff. maſſa liquata infundatur cono fuſorio, atque regulus ſeparetur a ſcoriis. Hic ſi denuo, cum admixto nitro, in crucibulo fundatur, gryſeum adquirit colorem.

Quod

Quod ſi vero ulterius, cum triplo nitri, detonationi & calcinationi ſubjiciatur, calcem relinquit gryſeo cœruleam, edulcorandam & exſiccandam, in affectibus melancholicis, & epilepſia, aliisque ab acido enatis morbis chronicis utilem, quin & ad vermes enecandos proficuam; quæ extrinſecus uſurpata puris virulentiam coërcet, ſimulque ſiccando ſarcoticam & epuloticam virtutem præſtat.

℞. Antimonii ſtriati ℔ij.
ſtanni anglici ℔j. Antihecticum Poterii.

F. l. a. fuſio, ſic adquiritur regulus compoſitus, electrum dictus. Hic *regulus* in pulverem redactus, ac *triplo nitri*, reſpectu antimonii prius ſumti, proin ſex ejusdem libris permixtus, *detonetur*, ac *edulcoretur*, ut antimonium diaphoreticum. In hectica, phthiſi, uterinis affectibus, febribus item continuis, & malignis, exhiberi ſolet.

℞. Reguli antimon. martial. ℔j. Stomachicum Poterii.
nitri crudi ℔iij.

ſeorſim pulveriſatis, & commixtis, fiat *detonatio*, poſt lenem calcinationem, *edulcoratio* & exſiccatio. *Vires:* ſtomachum roborat, acidum corrigit, transpirationem promovet, & hæmorrhagiis reſiſtit.

℞. Reguli Antimonii ſimpl. ℥ij. Ceruſſa antimonii.
nitri crudi ℥vj.

pulveriſentoum ſeorſim, dein miſceantorum, *detonentur*, &, poſt lenem calcinationem, edulcorentur, & exſiccentur. *Vires:* ſudoriferum eſt, & diaphoreticum, vires bezoardici mineralis æmulans. Doſis a gr. iv ad xij.

℞. clavicul. equorum ℔j. Antimon. diaphor. martiale. ſ. Specificum cachectic. Ludov.

candefiant in crucibulo, & addatur antimonii crudi ℔j. *calcinentur,* ſemper *agitando*, donec fumare ceſſet, tum effundatur *maſſa* in laminam, refrigeretur; & *pulveriſatæ* huic maſſæ *triplum nitri* addatur, ſubtiliſſime pulveriſentur, miſceantur & *detonentur*, ac pauliſper leni igne *calcinentur*, facta poſtmodum *edulcoratione*,

 pulvis

pulvis luteus exſiccetur & uſui ſervetur. Ad obſtructiones reſerandas, & ſanguinem depurandum, in cachexia, ictero, ſcabie, & conſimilibus, valet.

℞. Folior. auri ℨiij.
reguli antimon. ſimpl. ℥iij.

Aurum diaphoreticum.

pulveriſentur, & miſceantur in crucibulo, *ſuperimpoſito* altero crucibulo, & *oblutato*; dein *calcinentur* cum *ſalis decrepitati* unc. iiiß. in igne *circulaetrio*, tribus vicibus *repetendo*, & ſemper *edulcorando* & exſiccando, novo ſale decrepitato addito; Ultimato *ſpiritus vini* rectificatus deſuper *deflagret*, ignis circulatorius non nimis fortis in calcinatione ſucceſſive creſcat vj. horis, ne abeat in regulum. Cordiales & diaphoreticas virtutes nomen impoſitum indicat.

℞. Reguli antimon. Jovialis libr. ij.

Bezoardicum Joviale.

ſubtiliſſime pulveriſentur, *poſtea* addantur demum mercurii ſublimati libr. ij. miſceantur & *deſtillentur* inſtar butyri antimonii; butyrum deſtillatum *inſtilletur* in *aquam* pluvialem deſtillatam, ſic ad fundum cadet *pulvis* candidiſſimus, qui affuſa ſæpius aqua pluvia, ad tollendam omnem acrimoniam, *edulcoretur*; dein

℞. Hujus pulveris ℔ß.
nitri ſiccat. ℔iß.

miſceantur in crucibulo, per *vices* illum injiciendo, & procedatur uti in antimonio diaphoretico. In obſtructionibus hepatis & lienis reſerandis, ſudore movendo, & paſſionibus hyſtericis, virtutes patefacit.

Bezoardicum Lunare.

℞. Reguli antimon. lunar. p. i.
nitri depurat. p. iij.

miſceantur, *detonentur*, bene *edulcorentur*, & exſiccentur. In affectibus capitis, & fœminarum eryſipelatodeis, commendatur.

Bezoardicum ſolare.

℞. mercurii ſublimat. libr. j.
antimon. hungar. opt. libr. ß.

M. ac per retortam ex iſtis butyrum antimonii deſtilla.

Ex

Ex hoc butyro paretur l. a. mercurius vitæ, exſiccetur, & cum anatica portione tartari atque nitri vertatur in regulum. Hujus reguli ℥j. auri foliat. ʒj. fluant in crucibulo; refrigerata, & pulveriſata, cum tripla nitri quantitate detonentur, edulcorentur, & exſiccentur. *Vires* ſunt cordiales, & alexipharmacæ, in arthritide, podagra, ſcorbuto, lue venerea, ſalutares.

Crocus martis antimoniatus aperitivus.

℞. Scoriarum reguli antimon. martialis, edulcoratarum, & exſiccatarum, part. unam, miſce cum tribus partibus nitri, immitte in crucibulum ſucceſſive, *fluat* igne forti, & quando mixtura fuſca ebulliens aſſurgit, *effunde* illam in *laminam*, poſteaque in *aquam* tepidam immitte; Ita *ſalia* diffluunt, atque ſolvuntur, *calx* autem in ſubtiliſſimum pulverem transmutatur.

R*emedium* eſt egregie aperitivum, præſertim in obſtructionibus glandularum meſaraicarum infantum, febrifugum, & in omnibus morbis, acutis & chronicis, ſalia maligna corroſiva abſorbet, & per alvum educit. Doſis a ſcrupul. ß. ad gr XV. vel ſcrup. j.

Tinctura antimonii acris.

℞. Limatur. martis libr. j.
antimon. crud. libr. ij.
ſal. alcal. libr. ß.
M. F. l. a. regulus.
℞. hunc regulum; add.
nitri ℥j. purificetur in crucibulo.
℞. regul. hujus antimon: depurat.
nitri crudi aa. p. æ.

detonetur, & per horam *calcinetur*, eximatur materia, *pulveriſetur*, & adhuc calidæ *ſuperfundatur ſpiritus vini* rectificatiſſimus, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, & per decentem *digeſtionem* extrahatur tinctura. Eſt medicamentum aperitivum & mundificans. At vix per ſe dari poteſt, ſed aliis eſſentiis admiſceri, aut dilutum vehiculis aquoſis propinari debet.

Ex hiſce ſcoriis prioribus ſuum Crocum martis aperitivum, ex poſterioribus autem ſuccineis Tinctur. Antimon. acrem ſuam, parare ſolitus fuit B. *Stahlius*.

℞. anti-

Tinctura antimon. aniſata.

℞. antimon. crud. ℔j.
tartari crud.
nitri aa ℥ix.
limat: martis ℔ſ.

pulveriſ. & mixt. ſucceſſive ingerantur in crucibul, & *calcinentur* per dimid. horam, dein effundatur maſſa, pulveriſ. irroretur

Olei Aniſi ℥j.

tandem affundantur *ſpiritus vini* rectificatiſſimi ℔ij & extrahatur l. a. *Tinctura.* In obſtructionibus, tam a viſcoſo lentore, quam a flatibus ortis, ſubvenit viſceribus internis, diſcutiendo, reſolvendo blandiſſime.

Tinctura antim. c. liquore nitri fixi.

℞. Liquor. nitri fixi
mineræ antimon. aa ℔j.

digerantur invicem, ſæpius *agitando*; liquor tinctus *decantetur*, huicque decantato affundatur

Spiritus vini tartariſat ℔j.

qui ſubito inde tincturam attrahet; Liquor, ulterius tingi renuens, *abſtrahatur* ad dimidium, ut magis concentretur, & ſervetur uſui. Diaphoreticum eſt inſigne, hinc in inflammationibus, & conſimilibus affectibus, optimo ſucceſſu adhibetur.

Tinctura antimonii tartariſata.

℞. antimonii crud. ℔ſ.
ſalis tartar. ℔j.

pulveriſata, & mixta, *fluant* in crucibulo, valido igne, per horam unam, dein maſſæ huic, adhuc calidæ, affundatur *ſpiritus vini* alcoholiſatus, ad trium digitorum eminentiam, ſtent per dies aliquot in arena, dein filtretur, & ſervetur uſui tinctura. In maſſa ſanguinea depuranda inſignis eſt efficaciæ, hinc quoque hypochondriacis, cachecticis, ictericis & ſcabioſis, ſalutaris eſt.

Tinctura antim. rhabarbarina.

℞. Tinct. Antimon. Tartar. part. iij.
Animæ Rhabarbar. part. j.
Miſc. diger. & habebis remedium renovativum, & aperitivum, non contemnendum.

℞. Reguli

℞. Reguli antimonii martial. ℥ij.
ſtanni anglici
cupri aa. ℥j.

liquefiant in crucibulo forti igne ſatis valido, tum effundantur in conum fuſorium, ac in pulverem redigantur. Tum

Tinctura metallorum.

℞. hujus pulveris ℥ij.
nitri depurati ℥xxiv.

commiſceantur exacte, & paulatim injiciantur in crucibulum ſatis capax, probe candens, quo facto crucibulum tege, & ignem auge, ut fluant inſtar aquæ, quo diutius, eo melius, donec tota maſſa in ſcorias ſit redacta e coeruleo virideſcentes: tunc in conum effuſa, quam primum induruerit, in mortario ferreo calefacto, in pulverem redigatur, & vitro commodo, dum adhuc calet pulvis indatur, *ſpiritus juniperi* optime rectificati libr. ij. aut iij. affundantur, ac *digerantur*, donec tinctura ſit extracta, pulcherrime rubens ſalibus metallorum impraegnata.

In obſtructionibus viſcerum internorum reſerandis, depurando ſanguine, vermibus quoque necandis & pellendis, *vires exercet* ſuas.

Ex tincturarum antimonii reſiduo parari etiam poteſt *Sulphur antimonii auratum*; coquitur enim maſſa reſidua aqua calida, lixivium filtratur, & aceto deſtillato præcipitatur. Notandum vero, quod ſulphur in prima præcipitatione impetratum, ſit crudum, ac obſcurum; Illud vero, quod in ſecunda, tertia, & ſubſequentibus præcipitationibus acquiritur, magis ſubtile & exaltatum. Si una vel altera pars hujus lixivii filtrati cum ſpiritu ſalis ammoniaci (cum ſale tartari parati) præcipitatur, impetratur *ſulphur auratum* antimonii *epilepticum*.

Sulphur antimonii auratum.

Idem epilepticum.

Ad hoc antimonii ſulphur omnino pertinet, proinde ſubjungi eidem utique meretur Proceſſus, qui, Regis Chriſtianiſſimi juſſu publicatus, per totam Galliam innotuit, ad normam deſcripti quondam a Glaubero ſulphuris antimonii inſtructus, ſed novis, ac admodum ſpecioſis, Poudre de Chartreux, Aurifique mineral, Kermes mineral, nominibus ſuperbiens, cujus parandi modus, retentis ipſiſſimis gallicæ ſchedæ verbis, ſequens eſt:

Kermes Mineral.

“ Jl faut prendre du ſalpêtre, ou Nitre de deux eaux, l'écraſer,

D puis

puis le mettre dans un creuſet d'Allemagne, mettre le creuſet dans un fourneau, ayant êu ſoin de mettre deſſous un tuilleau, l'on entourera le creuſet de charbon allumé; Le Salpêtre fondu, on jettera par projection du charbon groſſierement pulveriſé, juſqu' à parfaite ſaturation; On jettera la matiere fondüe dans un cône ou mortier, bien net, puis refroidie, dans un vaiſſeau de verre on l'expoſera à l'air, juſqu'à ce qu'elle ſoit en eau; on filtrera la liqueur par un papier gris.

Prenez quatre livres de bon Antimoine d'Hongrie, caſſé par petits morceaux, & dont vous aurez ſeparé la poudre fine par un tamit de crin, mettez le dans une caffetiere, qui tienne quatre pintes & plus, verſez deſſus une livre de liqueur de nitre fixe, decrite cy deſſus, & quatre pintes d'eau de pluye, faites boüillir le tout pendant deux heures, à feu & boüillon égaux, aprés quoy on retirera la Caffetiere du feu, & on filtrera les deux tiers de la liqueur encore boüillante, par une entonnoir garni de papier gris.

On remplira de nouveau la caffetiere d'eau de pluye bouillante, on y ajoûtera douze onces de la liqueur de nitre fixe, ce que l'on fera boüillir pendant deux heures avec égalité de feu & boüillon, comme auparavant, puis la Caffetiere retirée du feu, on filtrera de nouveau les deux tiers de la liqueur, comme cy devant. Enſuite l'on remplira pour la troiſiéme fois la caffetiere d'eau de pluye boüllante, & on y ajoutera huit onces de la liqueur de nitre fixe; on fera boüillir le tout encore deux heures, & la Caffetiere retirée du feu, on filtrera toute la liqueur boüillante. On verſera ces trois decoctions, dans une grande terrine de grés, on les laiſſera XXIV. heures ſans les remuer, & aprés ce temps on verſera par inclination la liqueur qui ſurnagera une poudre rouge, que l'on trouvera au fond de la terrine, laquelle poudre ſera miſe ſur un Entonnoir garni de papier gris, pour s'y égouter, aprés quoy on verſera deſſus de l'eau pendant qu'elle ſera encore ſur l'entonnoir, juſqu' à ce que les gouttes d'eau qui tombent à travers le filtre n'ayent plus aucune ſalure.

On laiſſera deſſecher cette poudre à l'air; quand elle ſera ſeche, on la détachera exactement du papier, pour etre miſe enſuite

dans

dans une petite écuelle de terre vernissée, & on verſera deſſus environ quatre oncesde bonne eau de vie,que l'on enflammera;on deſſechera enſuite la poudre,en la remuant avec une petite eſpatule de bois; on y rebruſſera de nouveau de l'eau de vie en même quantité, & on deſſechera la poudre comme auparavant, & cela à deux repriſes. „

Si poculum emeticum ex antimonio paratum deſideres, primum confic. l. a. *regulum* ex antimonii crud. ℔j. cinerum clavellat : & tartari aa ℥v. dein ℞. Reguli hujus unc. v. ſtanni anglici libr. j. liquefiat *prius* ſtannum, *poſtea* regulus pulveriſatus injiciatur, relinquantur *ſimul* per quadrantem horæ in igne, donec exacte unita ſint, *tunc* effundatur in *poculi* cujusdam *formam*, quod emeticum vocatur perpetuum, ſiquidem vinum hiſpanicum, vel gallicum, vel neccarinum, per noctem ipſi infuſum, dimiſſis molcculis minimis ſubtiliſſimis toties impraegnat, ut ſequenti die efficaciter vomitum cieat epotum. Poculum emeticum perpetuum.

Alias quibusdam uſualis eſt *calix chymicus* purgans *Rulandi*, ſequenti modo præparandus : Nimirum fiat ex *ligno* e. g. Juniperi *poculum*, ad capacitatem libr j. quod intus pice liquida obducatur, cuj liquefactæ *vitri antimonii* ſubtiliſſime pulveriſati ℥ß. vel plus, ſit immixtum; pix igitur, vitro antimonii exacte mixta, in poculum, turno elaboratum, infundatur, & per totam interiorem cavitatem æqualiter diſtribuatur: Tale poculum vinum, vel aquam mulſam, per noctem emetica virtute impraegnat. Scyphus Emeticus alius.

Paratur vero vitrum antimonii ſeq. in modum:

℞. Antimonii ſtriati ſplend. opt. pulv. q. p.

indatur patellæ terreæ, non vitreatæ, ponaturque ſuper carbones accenſos, *agiteturque perpetuo* rudicula, aut fiſtula tabaci, *ne adhæreſcat* fundo, ſed multum fumi & ſulphuris emittat, dando operam, ne *ignis* ſit juſto vel fortior, vel *remiſſior: primo* enim modo *fluet* antimonium, & in globulos ſtatim abibit; altero modo *non fumabit*, & ſic non *calcinabitur*. Quod nihilominus concreſcere & ſolideſcere incipiet, eximatur, & in mortario contuſum priori addatur, atque calcinatione pergatur, *donec* tandem antimonium redigatur Vitrum antimonii Hyacinthinum.

 in

in *pulverem incanum*, qui carboni vivo impoſitus fumum non emittat amplius. Hæc *calx* recipiatur, & in crucibulum ignitum ingeratur, hoc autem tegatur latere, ne carbones incidant, relinquaturque ibi per horam dimidiam, ut aquæ inſtar *fluat*; tum effundatur ſuper laminam cupream politam, prius modice calefactam, ut poſſit fluere in lamellas, & habebitur, ſi calx antimonii rite præparata fuerit, *vitrum antimonii pellucidum* rubri coloris, ideo Hyacinthinum dictum. Inſervit diverſis præparationibus, ut *Oxyſaccharo vomitivo*, *Tartaro Emetico Wedelii.* Movet *vomitum* & *ſeceſſum*. Doſis in ſubſtantia gr. iij. in conſerva roſarum.

Ex hoc vitro parantur Emetica varia. E. g.

Syrupus emeticus Angeli Salæ.

℞. Vitri antimon. ſubtiliſſ. pulv. ℥j.
Cinnamom. acut.
ſantal rubr. ſemin. angelic. aa. ℥ij.
aceti roſati, vinj albi generoſ. aa. ℥viij.

infunde per horas XXIV. poſtea cola & filtra, deinde

℞. Sacchari libr. ij. c. p. aq. roſarum ſolv. & ad conſiſt. tabul. coq. cumque prædicto liquore miſceatur.

Sapa vomitoria.

Pilulæ Emeticæ.

℞. Vitri antimonii ſubtil. pulv. ℥j.
muſti recentis ℥xij.

miſce, & *digere* per nycthemerum, tunc *filtra* per pannum duplicatum. Colaturam *evapora* ad tertiæ partis remanentiam, ſic relinquetur conſiſtentia ſyrupi, qui vulgo *ſapa* dicitur. Vel poteſt etiam amplius inſpiſſari, ad conſiſtentiam pilularum, & tunc poſſunt dici *pilulæ vomitivæ*. *Vires*: purgat per vomitum & ſeceſſum; doſis ſapæ ℨij. pilul. vero una, ad piſi magnitudinem.

Roſa mineralis.

℞. Butyri antimonii limpidi
ſeq. mod. parati.
℞. regul. antimon. mart. ℥ij.
ſpiritus ſalis ℥iij.

digerantur ſimul, dein *deſtillentur*, deſtillatum *rectificetur* per ſe, dein aëri ſereno exponatur, ſi in forma butyri ſit, donec inſtar olei fluidum evadat. Hoc *oleum* ſuperfunde *lapidis hæmatitis* præ-

parati

parati ſubquadruplo, *digerantur*, quo diutius eo melius, addendo poſt horam dimidiam, vel horam unam, *ſpiritus carminativi* cujuscunque optime rectific. ſubduplum; dein digeſtione finita *præcipitentur* in ſuff. quant. *aquæ* pluvialis deſtillatæ, & *edulcorentur*. Edulcorato vel exſiccato *pulveri ſpiritum* carminativum eundem rectificat. ad eminentiam digiti unius, affunde, *digere* per horas vj. qui dein *accendatur*, & *pulvis ſiccus* ad uſum ſervetur. *Vires:* vomitum ciet, & ſeceſſum Doſis a gr. iij. ad viij.

Poſſent adhuc præparationes aliæ, & plura notatu digna circa antimonium, e. gr. *Lilium Paracelſi*, *Panacea Suphuris Antimonii* &c. addi. Sed non minus poſſunt etiam hæc pro conflictu litterario ſufficere. Proin hic ſubſiſto, & Numini Supremo pro viribus conceſſis gratias decentes perſolvo.

SOLI DEO GLORIA!

SI fidibus canere, aut citharam pulſare, imo forſan
Sorbillare, Ægris præciperet Medicus,
Utique gratus eis eſſet quam maxime. De TE
Vero longe aliter dico, imo vaticinor:
Ægrotis aliquando Tuis GEIGERE placebis,
Si *jucunde* ipſos non minus, atque *cito*,
Sed ſimul & *tuto*, curaveris. Hoc erit Ipſis
Supra omnes fidium vel citharæ choreas.

Clariſſimo Dn. Candidato Reſpondenti
c. voto proſperitatis
omnigenæ
p.
PRÆSES.

HAud facies fucum *Stibio* GEIGERE puellis;
Hinc tamen ægrotis pharmaca grata dabis.
Ominor: hinc cedet feliciter aurea praxis;
Namque etiam hac aurum redditur arte ſuum.

Nobiliſſimo Domino Licentiato
DAVIDI GEIGERO,
Commenſali ſuo Dilectiſſimo,
de celebri Stylauge auri publica cum laude
differenti,
novos in Arte Salutifera honores ex animo
gratulatur
JOHANNES CUNRADUS CREILINGIUS,
Phyſic. Experiment. & Mathem. Prof.
Ordin. h. t. C. Acad. Rector.

ALs ehmals Hercules nach vielen Helden-Thaten
Worvon das Alterthum noch manches Merckmahl weiſzt
Zu den Heſperiden zuletzten auch gerathen
(Die uns die edle Hand der alten Dichter preiſzt
So mußte er zuvor den Drachen erſt ermorden/
Eh' zur Belohnung ihm die Guldne Apffel worden.

Mit dieſem läſſet ſich auch Teck Athem vergleichen/
Da an deß Drachen Statt/ die Klugheit Wache hält/
Hier kan kein träges Hertz die güldne Frucht erreichen/
Das nicht wie Hercules das Laſter erſt gefällt/
Und wie Herr GEIGER ſich ohn unterlaß befliſſen/
Zuletzten noch die Frucht der Tugend zu genieſſen.

Da nun Herr GEIGER dir diß jetzo wird gewähret/
So zieh becrönt beglückt und Seegens voll dahin!
Und gönne daß man nur ein einiges begehret:
Laß doch die alte Freund ſo gleich nicht aus dem Sinn

Denck

Denck auch noch dann und wann in etwa müß'gen Stunden
Der Compagnie die dir beſtändig bleibt verbunden.

Mit dieſem gratuliret gehorſamſt dem Herrn LICENTIATEN und recommendiret ſich/ nebſt anwünſchung alles unverrückten Wohlergehens/ zu geneigtem Andencken, Die bey Ihro Magnificenz Herrn Profeſſor Creiling dermahlen ſich befindliche

Tiſch-COMPAGNIE.

PRæmia pro meritis, lætus dum carpis, Amice!
Gratulor ex Animo, nam tua Meſſis adeſt.

Ita meritis Præ-Clariſſimi Domini Candidati, Amici ſui æſtumatiſſimi, applaudere, Eidemque quævis proſpera ex ſincero affectu apprecari voluit

CHRIST. LUD. MOEGLING.
Med. Cand. Oppon.

KAum einem wird das Glück ſo guten Einfluß geben/
Daß ſeine Dienſte ſeynd bey jedermann beliebt;
Der Krancke pfleget nur die Aertzte zu erheben/
Die ein Geſunder flieht/ dagegen GEIGER liebt.
Wer zweiffelt demnach wohl/ an künfftig Wohlergehen;
Weil Ihre Wiſſenſchafft die Welt wird deutlich ſehen.

Honoris amicitiæque monumentum Nobiliſſimo Dno Autctori adjecit Opponens

ERNESTUS CONRADUS BROTBECK,
Med. Cand. Opp.

LItera materiæ princeps eſt prima Pelasgi,
Ultima Græcorum terminus eſtque Tuæ. *
Hæc ego cum videam, cum mens mea ponderet iſta
Omen & augurium Muſa ſubeſſe putat.

Absque

Abſque DEO conaris opus pertexere fruſtra:
  Nam perit abſque DEO cœptus ubique labor.
Si cupis optatam metam ſperare laborum:
  Omnibus in ſtudiis Numen adeſſe decet.
Præcipit hæc Medici laudanda inſcriptio, docta **
  Dum cupit infirmos arte levare ſua.
Cumque metallorum lupus hæc medicina vocetur:
  Corpora ne laceret morbida, rite cave.
Paſtor oves paſcet medicamine, protegat iſtas:
  Ut nequeant triſtis mortis adire viam.
Gratulor ergo Tibi, Doctiſſime, fauſta precatus
  Omnia perlætus; gratulor ergo Patri.

* A & Ω conſpicitur in ſelecto Themate quod exhibet inſcriptio de *Antimonio*.

** Συν Θεῷ

Exiguo hoc Carmine ſuum teſtari applauſum ex animo voluit, debuit

JOHANNES CUNRADUS GMELIN,
Pharmacopœus.

SIc juvat impendiſſe horas ſtudiumque probare!
  Sic juvat & libris usque vacare ſuis!
Sic juvat & medicas didiciſſe fideliter artes!
  Si ſtudium tantum præmia digna probant.
Hinc tibi magnifici delatum munus honoris,
  Atque coronabit ſplendida mitra caput.
Pulcer honor, qua ſponſa ſuo devincta marito,
  Laudatum ſtudium, præmia lauta, manent.
Quam bene, quam pulcre, tunc ſtabit docta voluptas.
  Plaudimus optantes, ut bene cuncta fluant.

Hæcce pauca Nobiliſſimo Præſtantiſſimoque Domino Licentiato Patrono, & fautori ſuo calendiſſimo in ulteriorem commendationem adponere voluit debuit.

JOH. MICHAEL SALZER,
Med. Stud. Bretta Palatinus.